КВІТЕНЬ 1977 APRIL

ЮНАК

КЛИЧЕМО "СОС!!!" ДО ВСІХ ДОВЖНИКІВ!

Як ми остерігали наших читачів у попередньому числі "Юнака" та "Готуйсь", що Поштовий Уряд Канади може нам відібрати привілей висилки журналів т. зв. другою клясою, ця небезпека для правильної появи й існування пластових журналів вже не тільки грозить, але **заіснувала.** Ми втратили привілей дешевої висилки журналів другою клясою, бо більшість відборців не вплатили передплати.

Не зважаючи на наші постійні упімнення, більшість відборців журналів, на жаль, не є передплатниками, але післяплатниками. Кличемо на порятунок і віримо, що довжники відізвуться на наше "СОС".

Адміністрація журналів "Готуйсь" і "Юнак"

ВАЖЛИВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

● **Зміну адреси** просимо оплачувати сумою 50 центів. Це є кошт виготовлення нової адресної плити.

● **Виготовлення кліш** у "Пластовому Шляху" оплачують ті, хто присилає фотографії.

● **За зміну американських чеків,** згідно з канадським банковим законом, доплачуємо 50 центів. Просимо цю суму добавляти до передплат, висиланих чеками.

Пластове видавництво уже повний рік у новому приміщенні Багато пошти все ще блукає по старих адресах. Нова адреса:

2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8
Canada

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА
в Торонті

на корисних умовинах

● **дає ПОЗИКИ**
та
● **приймає ОЩАДНОСТІ.**
● Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
● **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластуни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!

Ціна одного числа $1.00

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, **2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855**

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE. 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Уляна Близнак,
пл. сен. Тоня Горохович,
гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів.

● **Усі редакційні матеріяли слід слати на адресу головного редактора.**

● **Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріяли згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.**

ЗМІСТ

2 Христос Воскрес! Дзвоніть у дзвін — О. Неприцький-Грановський
3 Історичні докази воскресення Христа — В. Гальченко
Леґенда — М. Голод
4 Пов'яжімо серця свої з рідною мовою — Подруга Гребля
5 Сучасні визначні українці — Андрій Добрянський — О.К.
Прапори Чорноморської фльоти — Якір
6 Молоде перо: А море грало, кипіло... — О. Опар
8 Чи знаєте ту платівку? "Гуцулочка" — О. Кузишин
Як прилітають весною пташки — М. Голод
9 Пластунам на вухо:
Як служити при пластовій Службі Божій — Розбанич
10 Фото-репортер питає: Як подобалась вам XV Орликіяда — ***
11 Чи знаєте, що представляє ця картина? — ***
У Великодній тиждень — Б. Лепкий
12 Козацький корабель — галера в церкві в Пізі — М-а, Ч-єць, "Оріон"
13 Мотря Українська — О. Кузьмович
Море і солов'ї — М. Рильський
14 Вперед до щастя і мети (марш) — К. Рошко і Г. Китастий
16 Стежка до п'єдесталю — В. Соколик
17 "Тільки раз у житті" — Б. Вжесневський
18 Із пластових зайнять — ***
19 Пізнаймо один одного — Б. Сірський
Як добре те, що смерти не боюсь я — В. Стус
20 Стінгазета — Л. Онишкевич
21 Страх — ***
22 Організація таборів — А. Филипович
23 Куток філятеліста — Б. Ямінський
25 Хроніка
26-27 Посмертні згадки, пресфонд

● **На обкладинці:** Великодня картка М. Левицького

● **Ілюстратори цього числа:** пл. сен. Д. Даревич, пл. сен. В. Гарпун-Пилишенко, ст. пл. Ю. Олійник.

ЮНАК

КВІТЕНЬ 1977 Ч. 4 (163) РІК XV

Інтерціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

Дзвоніть у дзвін!
Хай світ погує славу,
Воскресну славу Правди і Христа!
Побачить сонця багряну заграву,
Що день новий розбуджує зі сна...
Гей, всі дзвоніть!
Христос воскреснув нині,
Встає у гомоні розспіваних сердець,
Проходить межами по Україні,
Життя і міць несе — прогонить смерть...

Ол. Неприцький-Грановський

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ
ГЛИБОКОЇ ВІРИ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА І СВІТЛА,
ВИТРИВАЛОСТИ У СЛУЖБІ БОГОВІ Й БАТЬКІВЩИНІ
НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІЄВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ, ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНИЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам «Юнака»

найсердечніше бажає
Редакція і Адміністрація «Юнака»

ІСТОРИЧНІ ДОКАЗИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА

Свято Воскресіння Христового — Великдень, є не лише святом надії, а й живим доказом того, що й людина, створена за образом Божим, не гине остаточно після фізичної смерти. Вона душею воскресає в іншому світі. Навіть матеріялісти-атеїсти не заперечують, що тіло або згусток енергії не може зникнути навіки.

Про Воскресіння Христове писали євангелисти. У апостола Павла записані свідчення, що сам Ісус Христос знав наперед про своє умертвлення на хресті і своє грядуче Воскресіння. У євангелиста Матея читаємо:

"І, відспівавши, вийшли вони на Оливну гору. Тоді Ісус сказав їм: "Усі ви зневіритесь у мені цієї ночі. Написано бо: Ударю пастира, і розбіжаться вівці стада. А після мого воскресення я випереджу вас у Галілеї".

Воскресіння Христа — це закріплення Христової слави і доказ вічного життя людини.

Про воскресіння Ісуса Христа писали й історики різних країн: Йосиф, Флавій, Публій Корнелій, Тацит та ін.

Для прикладу історично-наукового доказу приходу на землю Сина Божого і Його чудесного Воскресіння — прикладу для людини та вказівки людині, що вона не гине зі смертю, подаємо уривок із свідчення палестинського історика Йосифа Флавія. Він народився 36-го року після смерти й Воскресіння Христа, помер біля 100-го року, був автором трьох видатних творів, у тім "Археології Юдеї", або семитомової історії "Про юдейську війну". У першій книзі, написаній грецькою мовою і присвяченій археології, сказано: "Того часу народився Христос, людина-мудрець, якщо можна назвати його людиною" (Ґенетай де ката тутон хронон Іезус" і т. д.).

Для нащадків Й. Флавій посвідчив заяви очевидців Христа. Його проповідей, чудесних зцілень хворих тощо. Ось найважливіше свідчення Й. Флавія про Сина Божого Ісуса Христа на землі й дальші події, про християнство по смерті Сина Божого і Його Воскресіння з гробу:

"Бо він був творцем неймовірних вчинків, учителем людей, які приймали з радістю те, що правдиво, і він з'єднав собі багато жидів і багато також з-поміж гелленського народу. (А був це Христос)". Запис Й. Флавія виразно вказує, що мова не про когось іншого, а про Сина Божого, Його Воскресіння третього дня та про розповсюдження Христового вчення на землі.

Український переклад тексту Й. Флавія є в "Нарисі історії римської літератури", книжці д-ра Ю. Княжинського, що вийшла 1961 р. в Німеччині.

Подано за В. Гальченком

ЛЕҐЕНДА

Праведньому Аліпію
янгол колись служив,
розмішував білило й киновар,
охру, зелень і синь,
ще й, вимкнувши перо
з небесних своїх крил,
ґарівний квач зробив,
щоб малювати;
янгольська кров
закапала із рани,
ярким карміном стала
і ґудувалися усі
з ікон Аліпія.
Який це янгол був,
з якого лику,
історія не записала...
Кажуть, що десь було
купити можна
пера із крил небесних
і послуговує іще комусь
крилатий янгол,
щоб творилася
леґенда про ґудесне...

М. Голод

ГУТІРКА З ЮНИМИ ДРУЗЯМИ

ПОВ'ЯЖІМО СЕРЦЯ СВОЇ З ВЕЛИКИМ І ВІЧНИМ — З РІДНОЮ МОВОЮ!

Мово —
лиш із кров'ю хіба
серце й тебе розколоть!

Володимир Коломієць: Мово моя.

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Усі Ви знаєте, що передумовою приналежности до Пласту є знання української розговірної мови, систематичне вивчання українознавчих предметів. Але Ви не знаєте — скільки журби спричинюєте Ви своїм батькам і вихованкам та всьому громадянству тим, що розмовляєте поміж собою чужими мовами, а не своєю українською. Мабуть Ви ще добре не розумієте ваги цієї справи. Давайте ж розберемося у цій преважливій і дуже складній проблені нашого життя.

Проблемою ваги мови у житті людини і народів займається багато науковців, мислителів і виховників. У мові народу віддзеркалена краса його душі, багатство його генія. У ній розкрита індивідуальність цілого народу, його характер, своєрідний спосіб думання, його уподобання, звичаї. У мову, як у скарбницю, народ вкладає свої цінності-слова довгими тисячоліттями. Мова твориться тому, що душа людини прагне подати світові знак свого існування, бажає виявити свою лучність із світом. Тому й сказав Іван Золотоустий, що Слово походить від Бога, що Воно — це початок усякої творчости, що сам світ взяв початок з Нього і перебуває у Ньому. І великий гріх вчинили б ті, що цураються своєї мови, коли б через їх легковажність рідна мова завмирала у їхньому житті. Бо Ви не позбавлені тих великих духових вартостей, якими рятувала в минулому українська молодь наш народ від загибелі.

Вам відомо, що московський цар 1876 року видав був закон, яким заборонив уживати українську мову, яким сказав, що **"української мови не було, нема і не може бути!"** А на це тодішня молодь відповіла посиленою активністю над ширенням свідомости й патріотизму, любови до мови, її вивчанням у т. зв. недільних школах, плекаючи любов до неї своєю творчістю, у якій "припадала спраглими устами до мови рідної — й багатшала душею".

Вам добре відомо, що і тепер в Україні наша мова дуже загрожена. Ті, що були вже в Україні, знають, що в Києві рідко можна почути розговірну українську мову. А ось кілька інформацій про її стан у Батьківщині.

Академія Наук УРСР видає твори з точних наук тільки російською мовою. У 1969 році з 132 наукових творів видано російською мовою 129, а українською — 3! Українською мовою виходять книги для домашнього вжитку: української мови, літератури, історії. У Києві в 1966 році було 207 початкових шкіл, з них 150 російських із 118112 учнями, українських — 57 з 38299 учнями. Бракує учителів для навчання української мови. Розмовна мова поміж учнями російська. До перших кляс в українських школах нема допливу. "Розвиток" Інституту Мовознавства у Києві полягає в тому, що в ньому зліквідували два відділи — діялектології та історії української мови, а зате створили відділи — російської мови і культури мови. А "культура" ця видна в тому, що українська мова зникає у школі, у пресі, радіо, в літературі, у цілому житті.

Цих кілька думок Вам, Юні Друзі, для роздумів і обговорення на сходинах Вашого ставлення до проблеми Вашої розговірної мови. Буду рада, коли відгукнетесь своїми листами про цю гутірку. Чекаю!

Скоб!

Подруга Гребля

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ

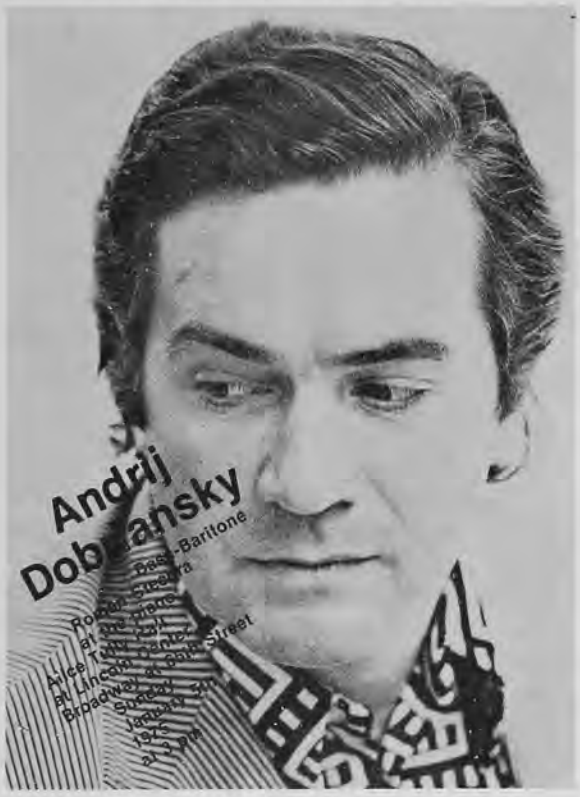

Коли хто із нас-українців відвідує славну оперу Метрополітен у Нью-Йорку, напевно впаде йому у вічі серед списка солістів прізвище подане так, що не може бути найменшого сумніву, якої національности цей співак: Andrij Dobriansky– стоїть виразне і радісне для кожного українця. Бож чи не можна радуватися, що маємо сьогодні таких співаків, яких один із найславніших у світі оперових театрів анґажує на постійні виступи?

Андрій Добрянський — бас-баритон, що приїхав молодим хлопцем до США, деб'ютував у Філядельфії, а згодом два роки їздив по США, Канаді та Мехіко як член т. зв. Національної Компанії Опери Метрополітен, співаючи у цілому ряді опер.

Від 1969 року Добрянський постійно виступає в опері Метрополітен у Нью-Йорку і хоча не має найголовніших ролей, однак критики завжди хвалять його голос і гру.

Поруч із цією вимогливою працею в опері, Андрій Добрянський бере живу участь у нашому українському житті. Він співає постійно у відомому хорі "Думка"і не відмовляється ніколи виступати на наших концертах, академіях та різних імпрезах. Тому його привітлива, завжди усміхнена молодеча постать добре відома українській громаді, в тому також неодному з наших молодих читачів, а його глибокий голос кожний слухає з приємністю.

Все ж таки найбільша приємність — це пережити виступ А. Добрянського в Метрополітені, бачити його ім'я серед найславніших співаків світу і радіти, що українець, без реклями і помочі, таких потрібних для музичної кар'єри, вибився власними силами на таке передове місце.

О. К.

ЯКІР

В роковини піднесення українських прапорів на кораблях Чорноморської Фльоти 19 квітня 1918 року.

Дарма, що сьогодні на Чорному морі
Українських нема кораблів,
Хоґ мерехтять ті самі зорі,
Маяки у рейсах сігових козаків...

Дарма, що не блистять тризуби на суднах,
Що гасто заходять у порти світу,
Зате вогонь все горить в українських серцях,
Бо не забути нам Мазепи заповіту!

Не дарма він сказав: «Нехай буде вічна слава»
Борцям усім, що не склали зброї,
«Же през шаблі здобувають права»
І Батьківщині волі золотої!

І не дарма матері нас учили
Любити Україну, землю наших мрій,
І що маленька пташка збирає сили
До гнізда повернутись, хоґ полетіла у вирій.

Щоб твердими бути і мужніми в бою,
Гартуймо сталь волі нашої в серцях,
Бо прийде ґас у руки взяти зброю,
І синьожовті піднести на ґорноморських кораблях!

А МОРЕ ГРАЛО, КИПІЛО...

Орися Опар

Надходив кінець літа. Щоб скористати з останніх гарячих днів, ми зібрали гурт юнаків і вибралися на кілька днів таборування в лісочку поблизу моря.

Розташувавшись у зручному місці, ми посідали відпочити. Я радий був, що нарешті міг трохи відсапнути, бо подорож була довга і я дуже втомився.

— Ходім, поплаваємо перед вечерею, — запропонував Ромко.

— Чому ж би й ні? Ходім, — підхопили інші.

— А мені чомусь не хотілося йти. З одного боку, я ще не відпочив, а до того я не був добрим плавачем. Та й вітер був досить сильний, і мені не усміхалася боротьба з хвилями.

— Ну, йди вже, чого чекаєш? — підганяли мене хлопці.

— Та ви йдіть, а я лишуся тут...

— Та що з тобою? Як ідемо, то всі... Боїшся води чи що?

Хоч як не хотілося мені йти, вони так настирливо намовляли мене, що я, нарешті, теж погодився. Пішов у шатро, передягнувся. Зняв золотий хрестик, який я завжди носив, відколи вона мені його подарувала. Вона... Її лице стало передо мною. Ах, як шкода, що вона не могла бути сьогодні з нами!!

— Думаєш, що безпечно знімати той хрестик? — врізалися слова Ромка в мої думки.

— Та я... ну, хіба буде краще, як залишу його тут. Не хочу, щоб морська вода його знищила.

— Та йдіть, нарешті, а то вас обох місяць застане в шатрі! — гукнула Марійка.

З якоюсь неохотою йшов я на пляж. Власне, сам не знав чому. Загалом я любив море, але цього дня не збирався: бути в ньому. Але ті решта пішли, весело підспівували, щось розмовляли й життєрадісно сміялись.

Так вийшли ми на приморський горбок. Перед нами підковою розкинулась жовтава смуга піску, що виринала з правого боку з-за якоїсь скелі й геть простяглась далеко ліворуч, де ниточкою впиналася в тяжкі надуті хмари, що звисали так низько-низько понад величним темносинім морем.

А море грало, аж кипіло. Коли я увійшов у воду й закрив очі, здавалося, що я разом із дном сунуся вперед. Темні хвилі підривали пісок з морського дна і з усієї сили пхали його до берега. А під ними рвучка морська течія викрадала пісок, рвала його з-під ніг і верталась назад у глибину океану. Людину огортало дивне почуття: горішні хвилі рвали в один бік, а долішня течія — в протилежний.

Ми перейшли до глибшої води, занурившись до пояса, і спробували трохи поплавати. Але вода була така густа, повна захопленого з дна моря піску, що того дна навіть не було видно.

"Рятуйте!" — раптом почувся зліва Степанів голос. Дивлюсь, а там виринула над водою його голова, він підніс догори руку й кричить. Ромко, що був недалеко, теж почув. Я зробив два кроки в бік Степана, але раптом під моїми ногами не стало піску, і я відчув, що вода тягне мене донизу.

"Це щось неможливе! — з тривогою подумав я. — Де ж те дно? Воно ж не могло так несподівано зникнути!" —Рухаю ногами, простягаю їх, щоб зачепити дно, а його нема. "Що з ним? Воно мусить бути, але його нема!"

Я вже увесь під водою, нічого не бачу, тільки чую, як піскувата вода обтирає моє тіло. Аж чую, підношуся вгору. Це вода несе ме-

не, пхає й тягне. Аж ось і верх води. Змахнув з голови воду. Бачу, хлопець ще там, його голова ще над водою.

— Пливи до берега, — встиг я крикнути йому, але велика хвиля в цей час вдарила мене й потягла під воду. Я пробую знайти дно під ногами, а його все нема. Це ж не може бути! Я ж недавно був тільки до пояса у воді, стояв на твердому дні — де ж воно тепер?

Я знову виринув з води. Дивлюсь, а в мій бік пливе на дошці Семен. Він сміється, вимахує руками. Я теж простягаю до нього руки, але мені не щастить зачепити його.

— Хочеш за ногу схопити мене, що? — кидає він сміючись. — Ні, не зловиш!

Хотів йому щось крикнути вслід, але знову якась несподівана хвиля штовхає мене під воду. Коли моя голова на мить з'являється над водою, помічаю, що Ромко ген далеко — виглядає, що вода потягнула його в відкритий океан. А Марійка там, біля берега, а берег недалеко, може, за яких 20-30 метрів. Решта ще плавають, і ніхто в мій бік навіть не гляне... І коло мене нікого нема! Нікого! Я сам!

Чи можна топитися так близько від берега? Ні, цього не може бути. А берег так близько, так близько, але й так далеко від мене...

А хвилі б'ють і підносять і знову штовхають мене назад під воду. Я починаю ковтати воду... А вода тягне і пхає — уже й сам не знаю, в котрий бік. Під водою гублю володіння собою. Я пливу, але вже не знаю, куди, в яку сторону посуваюся. Залишають мене сили... Так добре відпочити; вода так легко несе сама, так приємно колише, так легко стає, коли моє тіло скоряється перед нею.

Перед очима стає соняшно, тепло. Я знову малий, бавлюся он там, на нашому подвір'ї, ще в першій хаті... А тут уже старший, у школі... Пригадую свого найкращого приятеля, який так трагічно згинув. Бачу той хрестик, що вона мені подарувала, щоб він мене хоронив... Хрестик... вона... її обличчя — ясне, радісне, сміється. Її очі дивляться на мене, ваблять до себе.

Раптом мене немов щось ударило. Це ж мені все життя проходить перед очима! "Як ти можеш собі дозволити тонути?" — промайнуло мені в голові. Боже мій, я хочу жити! Допоможи мені, допоможи, я мушу звідси вийти. Чуєш, хлопче, мусиш!" — кричать мені власні думки.

Тіло моє збирає всі залишки сил. Як звідси вийти? Куди плисти? Але догори не щастило, а внизу немає дна. Я сюди потрапив, як ішов збоку. Це, мабуть, яма, то мушу кинутись убік, як удасться. Пливу: раз, два, три, рахую рухи своїх рук. Зупиняюся, ногами шукаю дна — нема. Знову рахую до трьох. Зупиняюся: є пісок! — радісно стверджую. Але тільки трохи, твердого дна ще немає. Посуваюся далі. Поможи мені, поможи, прошу! Є дно! Є! Стаю на нього. Так твердо, нарешті! О, як добре стояти на ногах. Ще трохи до берега. "Допоможи мені, допоможи" — безперервно шепчу ці слова. Мені стає ніби легше, коли я їх повторюю. "А ноги такі тяжкі! Помалу, тільки потроху", — кажу сам собі. "Одна нога наперед, тоді друга... Одна і друга". Ледве бачу перед собою Христину. До неї: "Поможи, — шепчу, — поможи мені". Хочу простягти до неї руки, а вони такі важкі.

Що з тобою? —питає вона з жахом. — Твоє лице сіре, як смерть!

У мене вже немає сили. Ноги не витримують. Відчуваю, що валюсь, валюсь просто на неї...

***

Відчуваю, що вже лежу на піску. Мене обступили, розмовляють між собою:

— Пульс! Знайди пульс! — шукають. Гриць не може знайти. Пробує Марійка, Ромко. "Ромко тут, значить з ним усе гаразд, дякувати Богові" — промайнула думка. Далі чую голос Павла:

— Чекайте, я подивлюсь. — Нитискають руки, шию. — Є пульс! Знайшов, але дуже слабкий, ледве чую його, каже Павло.

Мені робиться холодно, тремчу. Відкриваю тяжкі повіки. Бачу перед собою море. А там ще молодші хлопці. Хочу крикнути: "Закличте їх! Заберіть з води", — але мій голос виходить тільки хрипким шепотом... Ох, як мені зимно!

Вони пішли, скликають молодших хлопців. Чую голос Христини: "Як чуєшся?" — але я не можу відповісти. Я такий безсилий. Вона накриває мене своїм рушником. А, так трохи тепліше.

— Сте... Степан? — ледве витискую слова.

— З ним усе гаразд, — каже Христина. — Знаєш, ми навіть не знали спершу, що з тобою діється. Дехто помітив, що ти в клопоті, але боялися до тебе йти, щоб самим не попасти в той вир. Дехто теж потрапив у біду. Та Ромка понесла вода геть від берега — ледве повернувся. І мене хвилі підхопили, але, на щастя, якось вирвалась і врятувалась. Добре, що з молодшими хлопцями нічого не сталося, — продовжувала розповідати Христина. — Вони навіть не звернули уваги на те, що хтось інший мав у воді клопіт, такі захоплені були своїм

спортом. О, вже вертається Ромко, — каже Христина. — Зараз завеземо тебе до лікарні.

Підносять мене. Несуть обережно. А я цілковито здаюся на їх волю. Я вже не маю сил рухатись. Тільки в грудях дряпає пісок, так недобре. Хочу кашляти, але не маю сил. А сам думаю, чи справді таке зі мною сталося, чи це тільки сон. Ох, як тяжко повірити, що я щойно був так близько до смерти... Дякую за поміч. Дякую...

Це оповідання Орисі Опар (21 р.), учительки Рідної Школи в Нобл Парку біля Мелборну, Австралія, недавно було відзначене на 2-му Конкурсі молодечої творчости, який організував Літературно-мистецький клюб ім. Василя Симоненка в Мелборні.

ЧИ ЗНАЄТЕ ТУ ПЛАТІВКУ?

"ГУЦУЛОЧКА"

Нова платівка "Гуцулочка" — це збірка українських пісень у виконанні різних інструментальних та вокальних ансамблів. Ці ансамблі відрізняються один від одного стилем виконання і репертуаром. На платівці можна послухати капелю бандуристів, вокальне тріо, чоловічі і жіночі вокальні ансамблі та індивідуальні ансамблі модерного стилю.

Як звичайно на кожній платівці, деякі пісні різняться від інших красою самої композиції або успіхом виконавця. На мою думку, найкраще виконані пісні це — "Галичаночка", "Коло твого двору", "Гуцулочка" та "А я люблю Прикарпаття". "Галичаночка" — це популярна сучасна пісня, яку виконує вокально-інструментальний ансамбль "Струмочок". У цій пісні приємно послухати, як переплітаються голоси солістки і решти ансамблю. Пісня "Коло твого двору" гарно аранжована. Темп трохи приспішений і ритм перероблений, щоб додати більше модерного ефекту. Вокально-інструментальний ансамбль "Росинка" виконує пісню "Гуцулочка". Сама пісня дуже гарна, і дівочі голоси їй дуже підходять. Інструменталісти трохи слабші, а в останнім рядку навіть подають неправильну гармонію. Найкраща (і, на жаль, найкоротша) пісня — це "А я люблю Прикарпаття". Мелодія чудова і соліст її дуже вміло виконує. Йому гарно приспівують дівчата ансамблю "Росинка".

Назагал платівка є гарна, хоч я волю такі, де награний тільки один виконавець чи ансамбль. Краса бандуристів, наприклад, була затерта великою кількістю ансамблів модерного виконання. Тяжко відразу призвичаїтися до сталої зміни музичного стилю. Без огляду на це я рекомендую цю платівку і молодшим, і старшим.

ст. пл. Олесь Кузишин

ЯК ПРИЛІТАЮТЬ ВЕСНОЮ ПТАШКИ

У рівнодення гас
летять пташки з вираю;
уже пора плуг витягти
та в поле йти
свіжу ріллю орати,
посіяти, город садити,
прогистити від хмизу зимового
леваду, сад,
подвір'я,
спалити на вогні
осіннє бадилля,
щоб місце було паросткам новим.
Годиться ще
із тіста доброго спекти пташок подобу
і роздавати дітям.
Вони як і пташки —
весна в житті.

М. Голод

ПОВЕРНУВ НА ВИХІД

ЯК СЛУЖИТИ ПРИ ПЛАСТОВІЙ СЛУЖБІ БОЖІЙ

Припала Тобі честь служити при пластовій Службі Божій — виконай цей обов'язок побожно, чесно і сумлінно.

Перш за все подбай, щоб Твій однострій був зразковим; чистий, а як можливо — випрасуваний. Всі відзнаки пришиті чи причеплені згідно з правильником і правильно зав'язана хустка. Вичисти черевики, помийся (а як треба — підголися) і не йди служити з розбурханим волоссям. Коли вас служить більше, подбайте, щоб усі мали одної довжини штани — згідно з правильником одностроїв на дану пору року. Коли дивитися із лавок, мішані короткі й довгі штани роблять погане враження.

Якщо це пластова Служба Божа в церкві, можете цілком добре служити лише в однострояx (краще виглядає), але якщо о. парох захоче, одягніть дальматики.

Завжди пробуйте мати паристе числі вівтарних хлопців, щоб були рівно розділені з кожного боку престола, але ніколи з цієї причини не відмовляйте можливости служити ще комусь, хто зголоситься, а головно — новакам.

Часто по пластових Службах Божих відбувається збірка або апель; зголосіть до курінного або зв'язкового, що прийдете кілька хвилин пізніше (бо треба священикові допомогти скинути ризи і погасити свічки).

У таборах: звільніться півгодини перед Службою Божою, щоб приготовити капличку. По змозі нарвіть свіжих квіток чи хоч би гарних зелених галузок і повкладайте у флякони, гарно було б позамітати капличку. На мандрівках, таборах, прогулянках і Святах Весни правдоподібно буде треба поставити тимчасовий престіл для польової Служби Божої. До цього можна пристосувати різні матеріяли, звичайний стіл, дошки на дерев'яних скриньках або ніжках із грубих гиляк, збудувати (як ми робили у Лісовій Школі) з каміння або викопати в землі. На престіл конечно треба обруса (чисте біле прострадло вистачить на прогулянці); постарайте хрест (можна зв'язати з дерева), свічники, свічки, сірники і дзбаночок чи склянку води.

Якщо священик не перебуває на оселі, а лиш у неділю доїжджає, зустріньте його перед капличкою і запитайте, чи ще щось потрібне до Служби Божої — запитайте, які Тропарі й Кондаки і котрий Апостол та чи є якісь інші зміни в Службі Божій (на деякі свята в тижні є інші Антифони, причастен й інша молитва замість "Достойно Єсть" і т. п.) У великодньому часі, що кінчається на св. Юрія, заступається всі відповідні частини Служби Божої словами "Христос Воскрес".

Також запитайте, чи Служба Божа буде по-українському чи по-старослов'янському.

Якщо знаєте, скажіть отцеві, скільки пластунів приблизно піде до св. причастя.

Засвітіть свічки і поможіть священикові вдягнути ризи.

Кожний з Вас мусить мати молитовник, який є одною з найважливіших частин повного пластового виряду (дивись "Життя в Пласті").

Уже перед Службою Божою розплянуйте і поділіться — хай один читає Тропарі й Кондаки, а другий Апостола.

Виразно і голосно відповідайте на Службі Божій, не поспішайте і не переганяйтеся.

Гарно було б, щоб цілий табір відповідав, а якщо ні, то щоб співали молитви Служби Божої включно з пластовим "Отченашем".

Під час Служби Божої стоїте по обох боках престола, коли ж у таборовій капличці нема місця, стоїмо перед капличкою "на спочинь", лицем до престола, з молитовниками в руках. Якщо є місце, ідете з отцем на малий і великий обхід з Євангелієм та з Найсвятішими Тайнами. Коли переходите перед престолом, поклоніться. Переходіть перед престолом лише під час обходів; коли треба щось подати чи принести, переходіть поза престіл.

Коли отець обертається до людей, кажучи "Мир усім", і благословить усіх, ви обертаєся, з правого боку престола — ліворуч, а з лі-

вого — праворуч. Після благословлення знов обертаєтеся лицем до престола.

Якщо це співана Служба Божа, а Ти стоїш із правого боку престола, май приготоване кадило — подбай, щоб вугілля було запалене в кадильниці перед Службою Божою, щоб кадила було досить і щоб кадильниця не загасла.

Під час Євангелії виходите поза іконостас з отцем і стоїте на струнко із закритим молитовником у лівій руці. При польовій Службі Божій тримайте Євангелію на руках, як отець читає, опісля отець може вам дати поцілувати Євангелію.

Під час проповіді можете сісти (в церкві) в лавку, на оселі стаєте з боку каплички чи вівтаря — але слухайте проповіді, а не розмовляйте між собою.

Під час посвячення Найсвятіших Тайн стоїте на струнко. Також стоїте на струнко на Отче Наш і під час кінцевої пісні при закінченні Служби Божої — "Боже, вислухай благання" чи "Боже Великий". До Причастя — настоячки. Отець напевно схоче, щоб ви на голос відмовили "Вірую, Господи".

Коли отець іде мити чашу (зараз після Причастя або по закінченні Служби Божої), нехай один з вас піде отцеві послужити — подати вино і воду. Якщо отець має правити ще одну Службу того самого дня, то тільки воду.

По відправі поможіть отцеві роздягнутися з риз, приберіть у капличці та запросіть і відведіть отця на снідання.

Вам, може, прийдеться під час Служби Божої зібрати жертви — ідіть удвійку ви втрійку і постарайте пластовий капелюх чи беретку. По збірці, при свідках, перечисліть гроші й віддайте отцеві чи провідникові оселі.

Якщо припадає Панахида — майте приготоване кадило і станьте на струнко при "Вічная Пам'ять".

Якщо плянуєте прогулянку, мандрівний табір і т. п., докладіть усіх зусиль, що бути на Службі Божій. Попросіть свого отця пароха відслужити Службу Божу, а якщо Ви задалеко, підіть до найближчої церкви чи костела. Коли це неможливе, замовте спільну молитву і підіть у будний день на Службу Божу зараз по закінченні прогулянки.

Розбанич

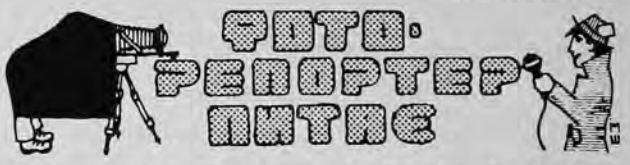

ЯК ПОДОБАЛАСЬ ВАМ XV ОРЛИКІЯДА?

Пл. уч. Леся Захарко, 13 р., членка Гуртка "Зірки", 8 Курінь УПЮ-ок у Гартфорді:

Це моя перша Орликіяда і вона мені дуже подобалась, особливо тим, що так як у таборі, так і тут можна побачити і пізнати багато інших хлопців і дівчат. Ми багато приготовлялись до цієї Орликіяди, і до питань і до точки. Наша точка — це була "Мандрівка по Україні", де пластуни з наплечниками йдуть по різних місцевостях України і описують це в листі до друзів з гуртка. Гарна вечірка.

Пл. прих. Роман Василяк, 13 р., 15-ий К. УПЮ-ів у Елізабеті, Н. Дж., Гурток "Вовки":

Це моя перша Орликіяда. Мені подобалась. Дуже добре, що є багато вільного часу. Точки дуже гарні, особливо ті веселі. Наш загін витягнув питання про визначних українців, але відповідали старші юнаки. Мені подобалась вечірка і оркестра.

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО ПРЕДСТАВЛЯЄ ЦЯ КАРТИНА?

"Княжа пристань у Києві".

Цю картину великої мистецької та історичної вартости можна оглянути на стінах Української Кредитової Кооперативи "Самопоміч" у Нью-Йорку, а намалював її проф. Петро Андрусів.

Картина оперта на вичерпних і довгих студіях історичних документів з минулого України-Руси часів Ярослава Мудрого. Мистець створив на цьому образі вид багатолюдного торгу у пристані під Києвом на початку XII століття після того, як Ярослав Мудрий збудував новіший Київ на полі під старим Києвом, на якому переміг печенігів. Цей Київ із своїми палацами і церквами опоясаний оборонними валами. У долині, в заливах Дніпра є торговельна пристань для кораблів, якими привозять різні добра з далеких країн. На картині мистець представив день великого торгу у пристані. Бачимо чотири головніші групи: зліва мандрівні скоморохи, які співають, грають і стараються розвеселити людей (чи завважуєте хлопця, що старається вилізти на високу жердку?), друга група — це знатніші боярині, які зацікавлені (як завжди жінки) гарними тканинами, що їх купець захвалює. Далі бояри з жінками і дітьми затрималися біля цікавих ваз і амфор, а один боярин оглядає саме дорогоцінну чашу до пиття. Зовсім направо картини група мисливців, що привезли хутра, щоб їх продати багатим боярам чи князям в заміну за золото чи зброю.

На дальшому пляні бачимо військо піше і на конях, групу дружинників, які сторожать ладу, дітей, звірят тощо, а в глибині будівлі княжого Києва.

Ціла картина виконана на льняному полотні олійною технікою і віддає по-мистецьки один із моментів славної історії нашого народу.

Богдан Лепкий

У ВЕЛИКОДНІЙ ТИЖДЕНЬ

У повітрі вже пахне весною,
Та зима ще не хоче вступитись,
Хоч березовий гай під горою
Умаївся дрібною травою.
В дебрах сніг лежить, як білі лати.

Між корчами цвітуть первоквіти,
З гір струмками біжать зимні води.
Вже дудки з верби скрутили діти
І ну ж грати! Ну ж тобі трубити!
Аж луна по чорнім лісі ходить.

І чотілося б тоді, (не знаю
Чому), злізти з воза і полями
Йти і кожне дерево обняти в гаю,
І цілувати кожну квітку при ручаю
І до землі припасти як до мами...

Земле, Моя ти рідна, люба нене!
Вітай мені із святами, з весною!
Покрийся збіжжя лавою густою,
Хай буря мимо йде понад тобою
І хай ім'я твоє буде благословенне!

Зрости в своїм родючім, чорнім лоні
Кожніське зерно, що з сівні упаде.
Хай приберуть тебе сади, левади,
І тихий мир між нами сяде,
Блаженні хай будуть спрацьовані долоні!

КОЗАЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ — ГАЛЕРА В ЦЕРКВІ В ПІЗІ (ІТАЛІЯ)

Місто Піза, що славиться своєю похилою вежею.

У Пізі (Італія) є старовинна церква під покровом Пречистої Діви Марії (як здогадуються, побудована вона на фундаментах поганської святині богині Мінерви), що її в добу хрестоносних походів відновили лицарі-хрестоносці. Вони з вдячности до Матері Божої прикрашували ту церкву своїми добичами-трофеями, так що вона тепер є церквою-музеєм.

Сьогодні між тими прикрасами можемо оглядати частини кораблів, гармат, дорогі полотнища-тканини наметів-шатер, знамена, бунчуки, лицарську зброю, одяги, моделі кораблів тощо.

Саме між тими трофеями-прикрасами є один експонат, що нас особливо цікавить, бо він стоїть у зв'язку з нашими козаками. Це, як його називає каталог церкви-музею, — La galera cossaco-turca чи козацько-турецька галера. На жаль, історії цієї галери ще ніхто не прослідив, а з каталогу знаємо тільки те, що вона походить із 18-го століття та що її подарували пізанські лицарі. Вони то разом з мукезами та генуезцями здобули її в моському бою з турками.

**
*

Галеру приміщено в церкві так, що її борти поставлено здовж головних стін церкви, а ніс і керма займають окремі пристінки. Що вона собою представляє? Це властиво тільки частина флангів галери, що на них збереглась різьба та сліди і позолоти. Різьба, висоти майже чоловіка, показує різні сцени з козацько-турецьких воєн. Є там цілий ряд сцен-моментів, як бій, полон, страта, двобій, братання та інше. Всі вони получені або обведені тяжким плетивом та іншими різьбарськими орнаментами, притаманними барокковому стилеві. Фігури-постаті козаків і турків, що становлять ті сцени, їх обличчя, їх зброя, одяги, ба навіть зачіска волосся, себто козацькі "оселедці" і турецькі "кучми", віддані незвичайно вірно.

Козацько-турецька галера в Пізі чи кораблі чорноморської фльоти в Бізерті — це свідки українського морського духа, які знайшлися поза материком. Нам, "Чорноморцям", і тим, що йдуть нам на зміну, треба пильно слідкувати за тими пам'ятками, зберігати їх і доводити нашій спільноті до відома, щоб поглибити та закріпити в нас духа княжих дружинників, що захищали Україну на морі, диктували договори в Константинополі, козаків, що ви зволяли з турецької неволі, прикурюючи свої людьки в Царгороді, і духа тих наших моряків, що напередодні революції 1917-го року на своїх тайних громадах-гуртках по всіх пристанях царської тюрми народів змовлялися, щоб 29-го квітня 1918 р. підняти український державний прапор на кораблях Чорного моря.

М-а, Ч-ець, "Оріон".

АРКА ЗАХІД
це не лише
модерна українська книгарня і крамниця гарних дарунків,
але також
справжній мистецький осередок для обслуги українців Торонта та дооколичних місцевостей.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, образи, криштали, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивши, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні оказії;
- висилка пакунків в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto 21, Ont.
Telephone: 762-8751

УСПІХИ НАШИХ ПОДРУГ

МОТРЯ УКРАЇНСЬКА

На п'ятому Балі Української Преси в США, що відбувся у місяці лютому у Філядельфії, наш журнал репрезентувала поважно і гідно пластунка-вірлиця Мотря Українська із 44-го Куреня ім. Оксани Джиджори в Ньюарку. Жюрі Балю Преси, розглядаючи дані кожної кандидатки, брало в першу чергу до уваги знання української мови, відношення до української самобутности, участь в українському суспільному житті, а щойно на кінці зовнішній вигляд. Тому 20 репрезентанток української преси мало нелегке завдання відповісти на всі запити, щоб дістати оцінку жюрі.

Мотря вив'язалася із своєї ролі як представниця "Юнака" дуже добре і була одною з трьох вирізнених за зацікавлення та участь у журналістиці. Мотря брала спеціяльні курси журналістики і дописує до шкільних журналів англомовних і українських.

Вона непересічно здібна учениця, здобуває нагороди і стипендії та є представницею своєї школи до стейтового товариства шкіл. У Мотрі є багато різних зацікавлень: вона учениця Українського Музичного Інституту вже 11 років, грає на фортепіяні, співає у шкільному хорі, належить до драматичного гуртка і культурно-мистецького клюбу. Є також доброю спортовкою, активна як член Союзу Українських Філателістів (має цікаву і рідкісну збірку марок), цікавиться також вирощуванням рослин і біологією. У пластовій діяльності Мотря перейшла вже всі курінні діловодства, а тепер є хорунжою 44-го куреня УПЮ-ок. Вона у Пласті від наймолодших років і від часів новакування щорічно їздить до пластових таборів. Останнього літа перейшла вишкіл у "Школі Булавних".

До всіх своїх численних обов'язків у школі, у Пласті та в українській громаді Мотря ставиться з надзвичайною для її віку повагою і почуттям відповідальности. З такою повагою вона прийняла своє відзначення як представниця "Юнака", і ми певні, що це спонукає її до ще кращого виконування пластових обов'язків.

О. Кузьмович

Максим Рильський

МОРЕ Й СОЛОВ'Ї
(П. Тичині)

В зеленій бухті сонце і дрімота,
Ген-ген уже димиться пароплав,
За ним замкнулись водяні ворота
І ржавий ключ на дно спокійно спав.

Округлі груди піднімає море
І опускає з віддихом тяжким,
І світ такий прозорий і просторий,
Як для дитини материнський дім.

В димах узгір'я виринає й тоне,
І тінь од нього розпростерлась ниць,
І падають сніги рожевих птиць
На море запахуще і солоне.

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

ВПЕРЕД ДО ЩАСТЯ І МЕТИ

Слова К. Рошко

Муз. Г. Китастий

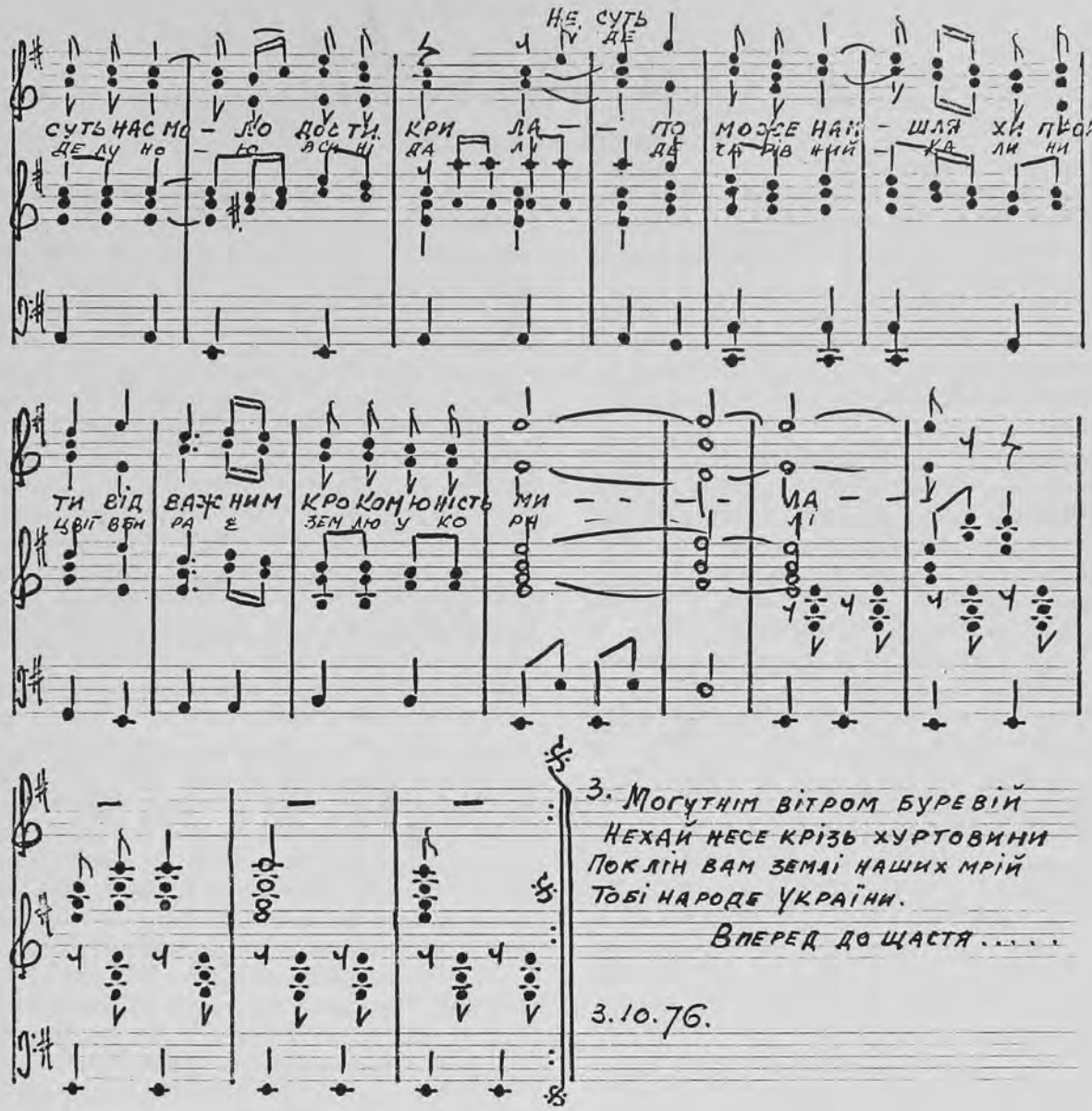

У нашім серці пульс весни,
Вона пісні для нас співає,
І сонце променем ясним
Палкі привіти посилає.

Вперед до щастя і мети
Несуть нас молодости крила,
Поможе нам шляхи пройти
Відважним кроком юність мила.

Горить в нас полум'ям життя,
Вогнем яскравим і потужним,
Ми до змагань несем наш стяг
Всі як один поривом дружнім.

Бадьора пісня лине в світ,
Іде луною в сині далі,
Де чарівний калини цвіт
Вбирає землю у коралі.

Могутнім вітром буревій
Нехай несе крізь хуртовини
Поклін Вам, землі наших мрій,
Тобі, народе України.

Вперед до щастя і мети
Несуть нас молодости крила,
Поможе наш шляхи пройти
Відважним кроком юність мила.

Слова написала пані Клава Рошко для Пластової Станиці в Аделаїді, Південна Австралія, з нагоди Срібного Ювілею станиці. Музику і ноти створив Григорій Китастий, патрон Пластового Ансамблю Бандуристів ім. Г. Китастого станиці в Аделаїді. "Вперед до щастя і мети" став маршем станиці, ним почали бандуристи концерт 3. 10. 1976 з нагоди 25-ліття станиці.

СТЕЖКА ДО П'ЄДЕСТАЛУ

Певним ритмічним кроком хлопець і дівчина вбігають на величезний олімпійський стадіон Монтреалю. В їхніх руках смолоскип. Вічний вогонь в'ється дозаду від слабкого вітру.

Вони оббігають біжню. Стають перед сходами, а тоді підносяться. Добігаючи верху, вони зупиняються, обертаються і підносять урочисто смолоскип. Перед ними 75 тисяч глядачів і близько 7 тисяч змагунів...

З учасниками СССР стоїть змагун. Вдивляється у вічний вогонь, і роки перед його очима летять узад... Мюнхен 1972... "До бігу..., готові..., гоп!..." Вісім змагунів, немов вибухають зі своїх місць...

Олімпійський прапор поволі підноситься. Хлопець і дівчина обертаються, ступають крок до Вічного Вогню і підпалюють його. На стадіоні крик, рев...

Перед ним ніхто, ніщо. Груди пробиває промінь світла. 10 : 14! Золота медаля! ... "Я українець, не росіянин!" — пізніше він поправляє про себе світову опінію. Він повернувся. Валерій БОРЗОВ, що здобув дві золоті медалі й одну бронзову в Мюнхені, знов репрезентує СССР.

Високий і добре збудований Борзов вже сьомий рік бере участь в інтернаціональних змаганнях.Його довга кар'єра дуже блискуча. Народжений в селі Нова Каховка, Херсонської області, Борзов від молодих літ займається спортом. В 1969 році він здобув перше місце на віддаль 100 м у всесовєтських змаганнях. У наступних трьох роках він не програв ні одних змагань на ту віддаль.

На початку 1970 року Валерія Борзова вибрали як одного з гідних змагунів, які мали б репрезентувати СССР в Мюнхені. Різні інформації були зібрані про тих змагунів: їхня сила, фізіологія, минулі здобуття, відношення до спорту й інші факти. Ці всі інформації були перепущені через компутор. Вислід: Борзов мав найліпші шанси зі всіх виграти золоту медалю.

Компутор далі аналізував його стиль бігання і створив йому плян тренування на два роки. Борзов вправляв, компутор аналізував. Кожний рух, кожний віддих, кожний м'яз... аж доти, доки він не виграв біги на 100 і 200 м. Руки його були піднесені вгору, тіло не напружене. Здавалося, що й цей рух він вправляв невтомно. Валентин Петровський, тренер Борзова, сказав: "Зробити з нього 10-секундного бігуна була праця багатьох науковців!"

Монтреальська Олімпіяда вже за нами. Валерію Борзову сталося те, що всім попереднім переможцям на 100 метрів: він не міг знову виграти золотої медалі, а з нею разом титул "найшвидшої людини у світі".

Зі золотої він зійшов до бронзової медалі в 100 метрах. А в 200 метрах навіть не показався на кваліфікаційні перебіги. Чутки почали літати по Монтреалі: Борзова вислали назад в Україну, його арештували, він втік на захід, скрутив ногу, обмірковував свій слабкий вислід у 100 метрах... Нам не відомо, що з ним сталося, і де він перебував. Але три дні пізніше він з'явився на передбіги штафети 4 X 100 метрів. СССР легко кваліфікувала. Збližався кінець Олімпіяди. В останній день змагань — фінали в штафетах, скоку у височінь, і маратоні. Прийшов і фінал 4 X 100 метрів. Змагуни поволі увійшли на стадіон своїми чвірками: американці, кубинці, канадійці, совєти у своїх стандартних алібабах. Всі, крім одного. У нього на спині не було написано СССР. Його алібаби навіть не нагадували фіолетних алібаб тих других трьох. Синій верх, жовтий спід, голова гордо піднесена. Валерій Борзов пішов на своє місце на біжні.

Ще одна бронзова медаля. Повторення Мюнхену. Роздача медалей: Американці... німці... Совєтський Союз... Валерій Борзов. У стадіоні рев. Він вириває ться та розгортається по всіх кутках бетонової будови... Більший, ніж дістали інші совєти. Більший рев, ніж той, що мали німці. Більший, ніж у випадку американської золотої медалі! Хоч не чемпіон, а для цих глядачів він — леґенда. Підозріння багатьох, що останній раз бачать Борзова в бігу і на п'єдисталі чемпіонів, лиш додавало сили до оплесків, окликів, реву... Виглядало, що для Борзова та довга, напружена працею дорога, шлях невдач і перемог, скінчився. Ще одна медаля, ще одна мандрівка на п'єдесталь олімпійських чемпіонів..., це вже мрії, що не здійсняться. Старі ноги будуть замінені молодими, що десь, на якійсь біжні України, пробивають стежечку на той п'єдесталь, на якому ще так недавно стояв ВАЛЕРІЙ БОРЗОВ.

Всеволод К. Соколик

ТІЛЬКИ РАЗ У ЖИТТІ
(П'ять особливих днів)

Вітрильник "Плейфер", на якому Борис відбув свою мандрівку з нагоди святкування 200-річчя США.

— Борисе, візьми плащ!

— Мамо, це ж літо, не треба!

— Ромку, скажи йому щось...

— Ірино, — не хоче, хай мерзне!..

— Мамо, я маю светер, на човні буде тепло.

Після торгів з мамою за те, що брати, а що ні, я нарешті ліг спати.

Мене зашвидко збудили вранці, я зібрався, мене відвезли до торонтської пристані.

Поволі збиралися хлопці, переважно старші від мене. Ми знайомилися. Ми всі мали щось спільного — мали їхати великими трьома вітрильниками з Галіфаксу до Нью-Йорку, репрезентуючи Канаду на Святкуваннях 200-річчя Сполучених Штатів Америки. Вітрильники були старомодні, їх імена: "Pathfinger", "Playfair" і "St. Laurencell" (знані з "7-ап" реклями). Ми посідали на автобус і з тим почалась наша подорож до Галіфаксу. Більшість хлопців почали курити, грати в карти за гроші й голосно говорити.

Ніхто не спав цілу дорогу до Галіфаксу. У Галіфаксі ми перебули кілька днів. Офіцери сказали нам що робити. Ми виконували їх накази, хоч не знали, як виконувати ту роботу. Хаос, офіцери кричать, ми безрадні, — на одному кораблі пірвалось вітрило, хвилі переливаються через борт. Але поволі все було під контролею.

Ті, що були на стійці, пішли на долину спати, я, збудившись, пішов на верх. Дехто вже "їхав до Риґи", інші з того сміялися. Вночі ми прибули до містечка Люненберґ, де був збудований Блюенноз. Там нам сказали вилізти на борт і підтягати вітрила та в'язати їх. Трохи воно неприємно бути п'ятдесят фітів над водою, і балянсуючись на пів-інчовому дроті, одночасно тягнути вітрило. Один малий хлопець щосили тримався вітрила, не пускав його, а офіцер реготався, кажучи, що як він впаде, то лишень у воду. Нам здавалося, що того дня була зла погода, ми не знали, що нас чекало.

Виїхали звідти з вітром, що дув нам у супротивний бік. Швидко ми не бачили жадного знаку землі. Хвилі більшали, хмарилось, почав іти дощ. До вечора всі хлопці і всі офіцери, крім трьох, годували риби своїми "кишками". Я почав вертати що п'ять хвилин і мав смак гіркої крови в устах. Ніхто нічого не міг їсти.

Чергового дня лляв дощ без кінця. На вітрильнику переливалися хвилі. Коли треба було вийти на палубу, треба було відразу прищепитися до рятункового пояса, щоб вода не знесла з човна. Те, що напочатку плавби міг робити один хлопець, тепер мусіли працювати три. Скіра на пальцях відставала, бандажі змивалися, шнури в'їдалися в руки. В одного хлопця на великому пальці появилася кістка, але він далі тягнув шнури від вітрил, не чув жадного болю. Кухар не варив, бо був хворий. Але ніхто й так не міг їсти. Перебуваючи на палубі, хлопці тулились до себе, щоб зігрітись.

Хтось залишив помпу від кльозетів відчинену. Вночі крик!.. Збудилися. Наші подвійні триповерхові ліжка були в небезпеці. Ми почули хлюпіт жовтуватої води на підлозі приблизно три фути глибокої. Вода виливалася з кльозетів. Хлопці на першому поверсі кричали з жаху, мокнули у тій воді. Всі ми мусіли випомповувати ту воду до ранку. А наступного тижня, коли чистили підлогу, знаходили тут і там залишки з тієї води. Того вечора ми стратили радар, радіо-контакт. Ми втратили з очей наших товаришів, — вітрильники, що були з нами.

На другий день один хлопець запитав офіцера: "Де ми є?" Дістав відповідь: "500 миль від берега!" "Але де?" — питав далі хлопець. Офіцер позлостився, відвернувся від хлопця і крикнув: "Як я маю знати!" Він пішов до своєї кабіни.

Могла зчинитися паніка кожної хвилини. І тоді хлопець при керівниці крикнув і прибіг

"Ми при праці на вітрильнику" — Борис другий зліва в капузі.

з відламленою керівницею в руках. Один хлопець почав хлипати, йому вода плюскалася між ногами. "Я вмру!.." він застогнав. Єдиний офіцер, який любив з нами жартувати, вийшов і почав оповідати, що він зробить, як ми запливемо до берега, вдавав, що він п'яний при тому. Ми почали сміятися. Вітрилами керував човен. Мораль була висока, ми кричали на погоду, обзивали її різними іменами. Керівницю направили.

Чергового дня я збудився — було ясно!.. Я вийшов на палубу. Сонце!.. Хвилі були ще великі, були й хмари, але час-до-часу визирало сонце. Хлопці щораз менше перехилялись через бік човна, щоб випорожнити шлунки. Рани на руках сушилися. Хлопці вилазили на вітрила і грілися до сонця. П'ятого дня плавби ми скакали з човна в океан і милися. Хвиль не було і ми поволі посувались вперед. Після обіду побачили землю. Всі були на палубі і дивилися...

Один хлопець, подивившись на небо, крикнув:

"Ми сильніші!"

Коли ми причалили до Містік, довідалися, що з усієї нашої фльоти нашому вітрильникові було найлегше. В одному човні хвиля відірвала люк і вода лллялась до середини. Вони мусіли повернутися. Були здогади, що ще одна година на воді, вони потонули б. Інший вітрильник плив без найбільшого вітрила. Його відірвав вітер.

Заїхавши до ІМКА, ми найперше милися. Під ногами хиталася нам земля мов човен. Я зважився — стратив 15 фунтів.

Один хлопець казав іншому: "Тільки раз у житті!..".

Пл. юн. Борис Вжесневський

ІЗ ПЛАСТОВИХ ЗАЙНЯТЬ

Чи ви робите іспити вмілостей із плавання?

Плавання — це одна із найконечніших і найпотрібніших вмілостей для кожного юнака і юначки. Більшість із юнацтва вміє плавати або навчається його при кожній нагоді. Однак не усі складають іспит вмілости з плавання або знають, що вмілість плавання потрібна до вимог Пластової Відзнаки Фізичної Вправности.

У місяці квітні пригадуємо нашим читачам із рядів юнацтва про цю вмілість, і подаємо вимоги щодо неї у ПВФВ та у іспитах вмілостей.

Вимоги у ПВФВ із плавання

Юнаки 13-14 років: 1. Довільний стиль плавання 30 м. (32 ярди, 2 стопи, 5 інчів)
2. Довільний стиль плавання 50 м. (54 ярди, 2 ст. —1 мін. ЗО сек.

Юначки 13-14 років: 1. Довільний стиль плавання — 25 м. (27 я. 1 ст.)
2. Довільний стиль плавання — 50 м. — 1 мінут. 35 с.

Юнаки 15-16 років: 1. Плавання довільним стилем 50 м. (54 я. 2 ст.) — 1 мін. 30 с.

Юначки 15-16 років: 1. Плавання довільним стилем 40 м. (44 ярди)
2. Плавання довільним стилем 50 м. — 1 мінут. 35 с.

Юнаки 17-18 років: 1. Плавання довільним стилем — 100 м.
2. Плавання довільним стилем — 100 м./109 яр. 1 ст. 1 інч/ — 2 мін. 45 с.
3. Плавання довільним стилем — 200 м. — 5 мін. 30 с..

Юначки 17-18 років: 1. Плавання довільним стилем —50 м.
2. Плавання довільним стилем — 50 м. — 1 мін. 25 с.

Вимоги до іспиту вмілости з плавання (як подано у вимогах на пробу гребця)

Перепливе стилем клясичним, набік і горілиць 150 стіп (50 м.)у стоячій воді. Вміє нуркувати зі скоку і з плавацької постави. Вміє роздягнутися у воді не плитшій, як 6 стіп (2м.)

ЩО ЗНАЄТЕ ПРО КУРЕНІ У СТАРШОМУ ПЛАСТУНСТВІ ?

ПІЗНАЙМО ОДИН ОДНОГО

Від Редакції: Для наших гитагів із рядів старшого юнацтва ми подаємо часто інформації про курені старшого пластунства тому, що це для них цікаве, коли вони думають вже про перехід до УСП.

Тепер будемо також подавати інформації про Улад Старшого Пластунства, про його діяльність та пляни. Сьогодні перша така сторінка із звернення головного булавного УСП-ів ст. пл. Бориса Сірського.

Ми певні, що це звернення із цікавістю прогитають усі старші юнаки і юнагки.

Дорогі Друзі:

В першу чергу дозвольте мені привітати вас від імени Головної Булави УСП. Як ви знаєте, вже довгі роки не існувала діяльна булава УСП. Нарешті, у червні 1976 року, IX Загальний З'їзд УСП вибрав новий провід. У склад нової булави УСП-ів, -ок, входять: головний булавний — ст. пл. Борис Сірький (Гайдамака), Канада, заступник — ст. пл-ка Ірка Дичковська (Гребля), Канада, загальний адміністратор — ст. пл. Ігор Бурачок (Гайдамака), Канада, фінансовий адміністратор — ст. пл. Євген Чолкан (Гайдамака), Канада, діловод зв'язку з ГПБ — ст. пл-ка Христя Білинська (США).

Перед нами велике питання: Як оживити старшопластунське життя, надати йому руху? Відповісти добре на це питання — значить знайти розв'язку в наших труднощах.

Головна причина всіх наших невдач — це брак витривалости в добрих постановах. Ця чеснота — витривалість — така потрібна в усьому, що без неї все пропадає й не залишає по собі ні сліду.

Ніхто не доходить до своєї мети за одним махом, так сказати б, але по довгих зусиллях. Треба мати витривалість, щоб не заломатись у хвилях невдач.

І ця витривалість нам потрібна. Розгляньтесь довкола себе. Було в нас багато-багато друзів пластунів — пощезали. Де ж вони? Пошукайте! Може, вони вже пропали й не дають навіть знаку українського життя? Може?!

Тут якраз робота для старших пластунів — щоб ви, оці молоді, свідомі згуртовані, віднайшли всіх отих розсіяних, забутих, пропащих, оцих відчужених молодих наших друзів. Їх згуртувати, створити гуртки, курені, а головно створити одне велике веселе товариство, яке матиме за свою мету працювати на добро Пластові і на добро нашої поневоленої Батьківщини-України. Таланти є, знання можна здобути, тільки треба охоти, витривалости й дисципліни.

Чи ж ви всі, Дорогі Друзі, не бачите, що без вашої участи в пластовому й громадському житті всі старання й навіть найкращі надбання ваших батьків підуть нанівець — пропадуть і зникнуть? Чи ви на все так спокійно й байдуже можете дивитись?

Питаються, мої Друзі, чому для мене доля Пласту, а спеціяльно доля УСП до цілому світі така важлива. Я син України — мої батьки українці. Тому не є випадкове, що я виховався в українському дусі та прийняв українську духовість. З огляду на це я маю особистий духовий контакт з Україною. Україна, українська нація, український нарід — це для мене невід'ємна частина мого існування, і тому для мене важливо затримати і плекати все, що українське. Мені є важлива доля українського народу і тому мені важлива доля Пласту і доля всіх старших пластунів, розкинених по всіх країнах-континентах. Бо тільки в єдності сила, і без з'єднаних сил наша праця для здійснення пластових ідеалів не буде мати успіху.

Ст. пл. Борис Сірський

ЯК ДОБРЕ ТЕ, ЩО СМЕРТИ НЕ БОЮСЬ Я

Як добре те, що смерти не боюсь я,
І не питаю, ги тяжкий мій хрест,
Що вам, судді лукаві, не клонюся
в передгутті не довідомих верств.
Що жив-любив і не набрався скверни
з ненависти, прокльону, каяття,
Народе мій!
До тебе я поверну,
і в смерти обернуся до життя
своїм стражданним і не злим облиггям,
як син тобі доземно поклонюсь
і гесно гляну в гесні твої вігі,
із рідною землею поріднюсь.

Василь Стус

Стінгазетка

Стінгазетка — це юнацький журналик, який не є друкований і зчіплений (як звичайний журналик), тільки розвішений на стіні, сторінка за сторінкою, щоб можна було читати все нараз.

Колись такі журналики були дуже популярні між пластовою молоддю, і в кожній пластовій домівці можна було їх оглядати на стінах. Гуртки змагались між собою — котрий з них зможе видати кращу стінгазетку. Тепер є легкий доступ до циклостилів, мультіграфів, та інших друкарських машинок чи помножувальних машин. Тому юнацька редакційна самодіяльність звичайно набирає тепер форми друкованих журналиків чи однодневок. Тому деякі юнаки навіть ніколи не бачили стінгазеток. А шкода — бо стінгазетки мають свої добрі сторони, які важко імітувати в друкованій газетці. Наприклад:

Ілюстрації. Друкувати фотознімки, малюнки тощо звичайно не так легко, а друкувати люстрації в кольорах — це майже неможливо під оглядом фінансових спроможностей юнацтва. Та в стінгазетці можливості необмежені! Можна наліплювати: кольорові малюнки, знімки, колляжі, малі чи пласкі предмети, пам'ятки, відзначки, поштові марки, вирізки з газет, журналів.

Можливості дуже широкі і залежить лише від фантазії наших юнаків. Наприклад, один гурток може наліпити кольорові паперималюнки на склі та освітлити це ззаду, як частину ілюстрацій до своєї стінгазетки. Це дає дуже гарний ефект — немов церковних вікон-вітражів. Інший гурток може висвітлювати прозірки на екранику, у свою стінгазетку.

Мистецьке оформлення стінгазетки дуже важливе. Часто текст пишуть (ручно чи на машині) на кольоровім папері, прикрашують рисунками, малюнками, фотографіями і т. п. Не забудьте теж про карикатури, комікси-картини, ноти до пісень тощо.

Час появи "новинок". Видрукувати газетку триває звичайно тижнями. Та стінгазетка може мати найновіші новинки, повідомлення, жарти. Варто мати в кожній стінгазетці окрему сторінку "найновіші новинки", де можна кожного тижня зміняти матеріяли.

Безпосередність. Члени гуртка, які повісили стінгазетку, самі бачать осіб, які читають їхню газетку, сміються з їхніх жартів, показують собі поодинокі статті тощо. Це дає їм певне почуття вдоволення з успішної праці гуртка — а це важливий виховний засіб.

Естетичний вигляд. Гарно оформлені стінгазетки прикрашують домівку. Вони є наявними, очевидними доказами самодіяльности юнацького гуртка.

Що ж містити в стінгазетці?

Можливостей багато. Поперше — всі ті самі речі які можна містити в друкованій газетці плюс речі, які неможливо друкувати, але можна помістити в стінгазетці. Матеріяли стінгазеток можна поділити на такі відділи:

а) **Репортажі.** Наприклад, ваш гурток може написати репортажі з якоїсь пластової імпрези (ЮМПЗ табір тощо). Статтю треба ілюструвати фотознімками, малюнками, вирізками з преси, відзначками, грамотами, пам'ятковими речами. Можуть бути також загальні репортажі "Про ювілейну зустріч" або більш особисті: "Як ми дістали нагороду за куховарення" чи "Моя пригода на стійці" і т.п.

б) **Статті і дописи** на різні теми: редакційні, дискусійні, з українознавства, природознавства, з пластування тощо. Тематика безконечна, зумовлена головно зацікавленням гуртка. Наприклад, гурток старших юнаків може мати статті про направу авт (з рисунками), з філателії (ілюстровані марками і конвертами). У загальному стінгазетки мають статті, які є коротші, легші змістом і краще ілюстровані, ніж друковані журналики.

в) **Новинки,** сплетні, повідомлення.

г) **Гумор:** жарти, карикатури (утримані в добрім тоні).

ґ) **Літературні спроби** молоді: вірші, оповідання, пісні тощо.

д) Інша **література:** вірші, критика, рецензії на прочитані твори тощо. Треба їх давати поменше, бо в більшості це саме копіювання. Місце краще залишити для власної творчости молодих осіб.

е) **Різне:** спорт, пісні, загадки.

Пам'ятайте, що читачі завжди найбільше читають: рисовані речі, гумор-жарти, короткі речі (загадки, новинки і т. п.).

Стінгазетку найкраще писати на окремих листках (8 і пів на 11 цалів величини). Ці листки треба нумерувати і вішати за порядком на стіні, а ще краще на окремій таблиці. Якщо ви наліпите фотографії чи інші вартісні речі, то варто зверху захоронити стінгазетку скляною шибою або хоч прозорим пластиком, щоб вам речі не відпадали чи не "зникали".

Стінгазетку можна випускати одноразово

(однодніка), зокрема з нагоди якогось свята чи імпрези. Амбітніші гуртки можуть видавати журнал щомісяця або що два місяці. У ніякому випадку одне число стінгазети не повинно висіти на стіні понад місяць, бо інакше воно стане нудним.

Не викидайте старих однодніок, а ховайте їх у куріннім, кошовім чи станичнім архіві або вишліть їх до пластового Музею в Клівленді!

пл. сен. Любомир Онишкевич

"ЧОРНОМОРЦІ" ДЯКУЮТЬ...

Наш журнал завжди має місце на морську тематику й інші матеріяли, що їх нам надсилають друзі з куренів "Чорноморці". Приємно, що молоді друзі із старшопластунського куреня висловлюють свою вдячність, тобто оцінюють співпрацю "Юнака" з їхнім куренем.

Дуже дякуємо "Чорноморцям" за це признання!

Редакція

СТРАХ

(Арабське оповідання)

Якийсь їздець їхав із Бейрута до Дамаску. На своїй дорозі побачив стару жінку з поморщеним обличчям, у лахах, що сиділа під пальмою й плакала. Вона голосила жалісним голосом: "Хто попровадить мене до Дамаску?" — Їздець, молодий чоловік, затримався, оглянув нещасну і, зворушений її нуждою, посадив її позаду себе на коня, щоб завезти аж до міста.

Під час дороги запитав чоловік: "Що ти робиш? Як називаєшся ти, що так нужденно виглядаєш, з очима палаючими гарячкою?"

— Приятелю, — відповіла стара жінка, — я — Чорна Чума.

Їздець задрижав зі страху і хотів скинути її з коня.

— Даремно! — промовила вона, — я і без твоєї помочі прийду до Дамаску. Зрештою, не зроблю тобі нічого злого. Щобільш, за твоє добре серце я готова сповнити якесь твоє бажання.

— Нехай буде! — відповів він, — я повезу тебе аж до міста, але ти не відбереш там нікому життя.

— Це неможливе, одначе можеш сказати мені, скільки людям маю заподіяти смерть.

— Хай і так! Шістдесятьом.

— Шістдесятьом?.. Згода.

— Одначе, — додав ще їздець, — як я зможу покарати тебе, коли не дотримаєш умови?

— Знайдеш мене ввечері за великою мошеєю і заб'єш мене.

— Пам'ятай же!

Коли прибули до міста, чоловік пішов за своїми справами. Другого дня померло в Дамаску п'ятнадцять осіб; чергового дня похоронено тридцять; третього дня згинуло знову шістдесят.

— Нікчемна!

Подорожній побіг за мощею й знайшов там стару жінку.

— Оце ти так додержуєш умови? — скрикнув він.

— Ти не можеш робити мені жадного закиду, — відповіла вона лагідним голосом. — Я додержала того, що обіцяла; першого дня я заподіяла смерть п'ятнадцятьом особам, другого двадцятьом, а третього двадцятьп'ятьом.

— Але інші, нужденнице! Померло ж сто п'ять осіб!

— Інші? Вони всі повмирали зі с т р а х у!

А що ви на це?

ОРГАНІЗАЦІЯ ТАБОРІВ

Від Редакції: Подаємо нашим читачам статтю чи спостереження на тему організації спеціялізаційних таборів із журналу, що його видає активний і популярний тепер дуже курінь УСП-ів "Побратими". Нам було б дуже цікаво почути думку юнацтва на цю тему: що воно думає про популярність спеціялізаційних таборів — чи потребують вони справжньої "реклями", а як що так, то якої? Напевно думки юнаків і юначок допомогли б усім організаторам таких таборів!

Отже відгукніться!

***

Хочу подати кілька своїх спостережень щодо наших літніх таборів.

На жаль, багато з нас у пластовому колі судимо старшопластунські курені тільки з їхньої діяльности в літніх таборах. Не буду над цим питанням зупинятись, а хочу вглибитися у способи нашої таборової організації та розглянути, чи не можна її якось удосконалити. А саме, хочу приглянутись способам реклями наших таборів.

Дотепер ми всі були однієї думки — нам не треба широко реклямувати наших таборів, бо ті, що схочуть поїхати до наших таборів, самі зголосяться до нас — іншими словами, ми чекаємо, щоб до нас зверталися, а ми ні до кого.

Нема сумніву, що ті, що підтримують таку думку, мають до певної міри рацію: наші табори не є для всіх і ми не можемо знизитися до загального рівня.

Але не дивімся на світ через пальці. Кожного року ми ледве заповнюємо наші табори — часом в останній хвилині намовляємо таборовиків, яких ми ніколи не брали б, як би був вибір. І скільки разів чути після табору від юнацтва: "Я був би поїхав, якби знав про табір!"

Чому ми в такій ситуації? Тому, що наші табори ще не набрали загальної популярности (як, наприклад, водний табір Чорноморців) і не наберуть її, бо ми надто багато сподіваємося реклями для наших таборів від колишніх таборовиків. Правда — це напевно найбільш переконлива рекляма, але не всі таборовики є такі ентузіясти, як ми, а ті, що є, не досягають багато можливих кандидатів.

Щоб запобігти цій ситуації, нам треба широко опублікованої кампанії, в якій беруть участь і колишні учасники таборів і всі Побратими. Тут мова не про вчасні оголошення в "Юнаку" чи по станицях, а про ОСОБИСТУ кампанію серед юнацтва: короткі гутірки, пояснення, висвітлювання прозірок під час сходин по різних містах. Тільки таким способом захопимо нових таборовиків.

Андрій Филипович

ЩО ЧИТАТИ?

СОБОРНИЙ БОРЩ

Мене поцікавило прочитати якийсь твір Миколи Понеділка тому, що минулого року він помер. Я вже прочитав твір **"Герой передмістя"** його дуже доброго і близького приятеля Івана Керницького. Іван Керницький також гуморист.

"Соборний борщ" — це збірка оповідань Миколи Понеділка. Він пише з бомбастичним гумором і з гострою сатирою. Автор висміює совєтську систему й вождів, або з гострою іронією описує українську еміграцію.

Я вже слухав пластинку, на якій Микола Понеділок виголошує деякі свої оповідання. Понеділок додає ще більше гумору до своїх оповідань інтонаціями свого голосу. Я довідався, що Микола Понеділок дуже часто виступав на сцені й оповідав свої гумористичні твори.

Мені в цій збірці найбільше подобалася частина оповідань про Червону Армію. Автор пише в першій особі і говорить про невигоди одного солдата. Цю частину оповідань можна порівняти до Ярослава Гошка **"Добрий солдат Швейк"**. Різниця та, що Швейк є грубий і алькоголік, а герой цих оповідань худий і слабкий, але він любить свою країну (Україну), є вчений і не п'є ніяких алькогольних напитків.

Мені ця книжка подобалася, хоч деякі теми такі нудні, що навіть великий талант Понеділка не може їх зробити смішними. Я щиро рекомендую цю книжку читачам 14 років і більше.

Пл. юн. Андрій Винницький, Торонто

КУТОК ФІЛАТЕЛІСТА

АВСТРІЙСЬКА ДЕРЖАВНА ПОШТА ВІДБИЛА 35.800 ПЕЧАТОК З УКРАЇНСЬКИМ НАПИСОМ

Як ми вже повідомляли в попередніх числах "Юнака", Союз Українських Філателістів Австрії мав дуже успішну філателістичну виставку у Відні враз із виставкою українського народного мистецтва. Тепер наш кореспондент ст. пл. Б. Ямінський повідомляє, що цю виставку відвідало біля 6000 віденців. Після її закриття австрійська пошта повідомила, що на виставці відбито 35.800 двомовних печаток — це величезне число вказує на велику популярність цієї виставки. (Відбитка печатки була у грудневому числі "Юнака" на ст. 8-мій). Успіх виставки українських філателістів в Австрії підкреслює ще і те, що поодинокі філателісти, які виставили свої збірки, одержали аж три нагороди, в австрійській пресі появилися дуже прихильні критики на виставку, а президент держави д-р Кіршлегер переслав українським філателістам особистий привіт.

АВСТРІЙСЬКІ МАРКИ НАЙПОПУЛЯРНІШІ МІЖ ФІЛАТЕЛІСТАМИ

Австрійська пошта повідомила, що марки її найпопулярніші серед філателістів цілого світу. Збирачі подали на це дві причини, а саме: невелику кількість поодиноких випусків та гарне графічне оформлення і добрий друк. Треба знати, що австрійська державна друкарня виготовляє значки для 38 країн світу; це доказ, який добрий австрійський друк. Друге і третє місце у популярності марок світу займають після Австрії Швайцарія і Ліхтенштайн.

Австрійська державна пошта дуже тісно співпрацює із СУФА і вже декілька разів випустила українсько-німецькі печатки на марки. Із цікавих австрійських марок з поточному 1977 році вона подає фотознімки марок з приводу 140 років австрійської залізниці та марку із фонознімкою винахідника кореспонденційної листівки.

13/77

14/77

15/77

18/77

Ст. пл. Б. Ямінський

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Дорогі Подруги й Друзі!

Це вже, мабуть, увійшло у нас у звичай, що ми кожного року даємо даток на Пресовий Фонд «Юнака». І в цьому році ми призначили 100 дол. з наших заробітків в часі курінного різдвяного ярмарку. Маємо в пляні ще більше придбати фондів на наш юнацький журнал і доложимо всіх зусиль, щоб цей плян зреалізувати.

Остаємо з пластовим привітом «Скоб»!

За Курінний Провід:

пл. розв. Ліда Гвозда
курінна

пл. розв. Наталка Шпігка
писар

пл. сен. Марія Логаза
зв'язкова

УСМІХНИСЯ!

З ПЛАСТОВОГО ГУМОРУ

Бунчужний до членів булави табору: "Сьогодні робимо алярм о четвертій годині ранку. Якщо буде дощ — то робимо о третій".

***

Інструктор: "Зробити вогонь з допомогою тертя двох кусників дерева дуже легко".

Юнак: "Безумовно, безумовно, друже. А це вдається особливо тоді, коли один з тих кусників дерева є сірником".

***

Дуже начитаний школяр:

— Чому так багато пишеться про те, як залишитися молодим, і зовсім нема порад, як стати дорослим?

ПРИГОДИ ПЛАСТУНА-ЗБИРУНА

Мільонери...

Юрій Олійник, X, 1976 - 4.6

ДЛЯ РОЗВАГИ

КОРОТКО КАЖУЧИ...

Були такі раді гостеві, що не знали, де його посадити. Так він і простояв цілий вечір...

Головою можна не лише думати, а й вибивати зуби.

Спершу вліз у довір'я, потім — у борги.

Між скрипкою і смиком були натягнуті відносини.

Знаєте, що таке котедж? — Це приміщення для котів.

Без слів...

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж мортґеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent
527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666
INSURANCE:
2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

ЛОРЕЙН, ОГАЙО, СВЯТКУЄ 200-ЛІТТЯ США І 100-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ

У четвер 21-го жовтня 1976 р. заходом 69-го Відділу СУА відбулось відкриття мистецької виставки, яка містилась в місцевій бібліотеці. Виставку відкрила голова СУА — пані Тетяна Сілецька, яка привітала гостей та передала ведення програми ст. пл. Зірці Пащин. Доповідь англійською мовою виголосив професор місцевого каледжу — Адріян Кармазин, після якої була мистецька частина.

Першою точкою мистецької частини був виступ двох молодих бандуристів — пластунів із Клівленду, пл. юн. Юрія Фаріона та пл. юн. Тараса Мохлая. Вони своїм виступом наповнили серця присутніх почуттям, що їх може викликати лише дійсне мистецтво. Далі був показ історичної ноші. На закінчення — мандолінова оркестра, яку провадить Оля Нагаєвська та в якій учасниками є майже повністю пластунки і пластуни нашої станиці, відіграли в'язанку народних пісень. За добре виконання були нагороджені теплими оплесками.

Після закінчення мистецької програми присутні оглядали виставку, яка тривала два тижні.

Ця нагода дала змогу нашим співгромадянам-американцям ознайомитися з українським мистецтвом та здобути приятелів нашому народові.

Члени мандолінової оркестри. Стоять: пл. юн. А. Сілецька, пл. юн. А. Химич; сидять пл. юн. І. Оринчан, пл. юн. М. Оринчан з гуртка "Маки".

Показ історичної ноші: пл. юнак Т. Сілецький, ст. пл. Л. Пащин, пл. юн. Д. Пакуш.

Бандуристи: пл. Ю. Фаріон, пл. юн. Т. Мохлай.

РІЗДВЯНА СВІЧЕЧКА

На третій день Різдвяних Свят пластуни Ньюйоркської Пластової Станиці зібралися, щоб засвітити свічечку, поколядувати та — найважливіше — з'єднатися думками з усіма пластунами в світі.

Програма почалася сценкою новацтва, яку написала подруга Евстахія Гойдиш. У сценці звірятка, янголи й українські діти принесли новонародженому Ісусові свої дари. Після сценки станична пл. сен. Ірина Куровицька засвітила першу свічку, і всі присутні при свічках колядували. Кожний з нас дістав ложку традиційної куті.

На закінчення Зустрічі станична пригадала нам, що в середу 12-го січня буде День Солідарности і ми разом з усіма українцями в світі повинні в цей день солідаризуватися з ідеалами українських політичних в'язнів у совєтських тюрмах та іншими переслідуваними українськими інтелектуалами й патріотами в Україні.

Щоб морально підтримати українців під совєтською окупацією, наш курінь ім. Лесі Українки лишився піс-

СВІЧЕЧКА

Ввечорі 6-го січня 1977 р. на цілій земній кулі, де тільки живуть українці, святкують празник Різдва Христового. На честь Новонародженого Ісуса світять воскові свічі. І ми — пластуни, в нашій Балтіморській станиці світили свічечки спільно з Україною.

Того вечора зібралися ми, а з нами і наша виховниця аж з Нью-Джерзі — ст. пл. Ляриса Крупа, щоб спільно заколядувати нашу віками стару коляду "Бог Предвічний". Вправді — одна частина нашої громади (католики) — вже відсвяткувала Різдво Христове, але друга (православні) тримаються нашого старого прадідівського Різдва. Всі ми пластуни, малі й великі молоді й старі зійшлися, щоб спільно з Україною почати цей великий празник.

Бунчужний свята ст. пл. Олег Гудима зробив збірку і позвітував станичному пл. сен. А. Лемішці, що станиця готова на його наказ. Станичний доручив бунчужному засвітити і роздати свічечки всім присутнім і почати свято колядою "Бог Предвічний". Кошова ст. пл. Уляна Шав'як роздала свічечки, і всі колядували. При фортепіяні була новачка Наталка Бендюк. Після колядування друг Станичний розповів нам про значення свічечки. Про те, що це запалення свічечки в'яже нас українців по цілому світу. І ось тепер в цю хвилину ми, що живемо далеко від нашої Батьківщини і ті, що порозкидані по чужих вільних країнах, і ті в тундрах Сибіру за дротами, в голоді й холоді "під московським караулом" — всі спільно молимось за нашу страдальну Україну. Прийде час внедовзі, і ми будемо спільно молитись і колядувати у вільній Україні, у колі вільних народів.

Після того ми співали "Нова радість стала", а тоді дві юначки — Нуся Гой і я та новачки Наталка Бендюк і Галя Попович сказали вірш М. Малицької "У ту ніч чудову..."

Після того звільнено з УПЮ і переведено до УСП-ів Зенка Сушка, і справді це вже був найвищий час, бо Зенко був найвищий між юнаками. Ст. пл. Марта Сушко, сестра Зенка, мала випадок з лещатами — зламала ногу, тому й не була на Свічечці.

Ще одна чи дві колядки і "Дивная новина", а там і пісня Закарпатських Пластунів.

А надобраніч всі спільно — пластуни й батьки — відспівали "Ніч вже йде".

Пл. прих. Христина Попович
Сам. Гурток УПЮ-ок "Лісові Мавки"

ТАБІР "ПІД ВІЧНИМ ВОГНЕМ"
(Зелений Яр 1976)

Гаряче липневе сонце заливало зелену "Діброву". Здалека виблискувало озеро, неначе дзеркало. Шуміли сосни, ялиці й туї, своїм шепотінням запрошували нас до табору.

Нараз почали появлятися, як гриби по дощі, поодинокі пластові шатра. Із першим днем табору загула наша "Діброва", щовечора палав вогник і лунали пластові пісні... День за днем проходив, мов блискавка. Вставання, прорух, молитва, снідання. І далі безнастанні накази і зарядження таборової булави під вмілим проводом нашого коменданта пл. сен. Всеволода Гнатчука. Комендантові допомагали: ст. пл. Роман Гнатюк, пл. розв. Богдан Дячок, ст. пл. Петро Лазарчук і ст. пл. Олесь Король. До шкрябання наказів вибрано мене, пл. розв. Романа Калитяка.

Учасників табору було 17 хлопців — одні високі, другі низенькі, а про третіх нема що й казати. Однак всі назагал були досить мудрі, бо пройшли табір успішно. Весело проводили час, плаваючи, мандруючи, досягали мети. Спорт був великою атракцією серед таборовиків, бо в той час відбувалася світова Олімпіяда. Пластуни мали змогу пройти перевірку для одержання Відзнаки Фізичної Вправности, вмілостей та пластових проб. Загартовані духом і тілом поверталися ми до своїх зайнять у домівці і надіємося, що всі побачимося знову у пластовім таборі у "Зеленому Ярі".

Пл. розв. Роман Калитян
(Вісті із Станиці ч. 1/76)

ля збірки, і ми всі написали листикартки з побажаннями до окремих в'язнів.

А нас чотири з нашого гуртка "Блискавки" — Таня Поритко, Марта Івашків, Леся Галів і я — постановили собі і дотримали постанови — в день 12-го січня перевести голодівку.

Пл. уч. Сяня Хемич

Чи Ви вже вирівняли передплату?

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.
пл. юн. МАРКА МАЦИКА
склали шкільні товариші Його Батька
$87.50 на пресовий фонд "Юнака"
$87.50 на таборову стипендію ім. МАРКА
по $25.00 — Михайло Мигаль, Роман Мисько-Яхторович;
$20.00 — Любомир Курилко;
по $10.00 — Маріяна Приходько-Задояна, Галина Бартків-Калитяк, Люба Кобзяр-Козак, Люба Караван-Коломиєць, Оля Лотоцька-Кушнір, Стефа Макух, Ніна Сесь-Марченко, Богдан Мисько, Оля Кузик-Мочула, Левко Ришавий;
$ 5.00 — Люда Ярко-Почтар.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.
пл. юн. МАРКА МАЦИКА,
що загинув трагічно 24 жовтня 1976 р.
склали на пресовий фонд "Юнака"
$25.00 — Василь і Лідія Кий
$10.00 — пл. сен. Ольга Качмарська і Галка Гірняк.

Замість квітів на могилу
св. п.
пл. сен. ІВАНА ПАНЬКОВА
члена Станичної Старшини у Вінніпегу,
довголітнього виховника новацтва і юнацтва,
стежового нашої стежі "Чоти Крилатих"
складаємо на пресовий фонд "Юнака" $30.00
Члени стежі "Чоти Крилатих"
Вінніпег, Канада.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.
ОКСАНИ СОГОР-ТАРНАВСЬКОЇ
Матері пл. сен. Романа Воронки, СМ, активної пластунки 1920 рр. у Галичині і Ді-Пі таборі в Новому Ульмі, Німеччина, виховниці української молоді до останніх днів у школі українознавства в Ньюарку, США, склали на пресовий фонд "Юнака" $110.00
друзі сина "Сіроманці", родина і приятелі Покійної.
по $20.00 — пл. сен. д-р Л. Романків, СМ, пл. сен. інж. Т. Геврик, СМ, пл. сен. д-р Л. Явний, СМ;
по $10.00 — пл. сен. інж. В. Яворський, СМ, пл. сен. О. Гельбік, СМ, пл. сен. Ю. Яцусь, СМ, Б. і Л. Качмарі, П. і Н. Мельники.

Замість квітів на могилу
св. п.
СОФІЇ САМОТУЛКИ
Матері і Бабуні пластунів переведено збірку на пресовий фонд "Юнака", "Готуйсь" і "Пластового Шляху", яка принесла разом $146.00.
$20.00 — Роман Самотулка з родиною;
по $10.00 — адв. А. Бабій, С. і Т. Гараси, І. і О. Гараси, С. Думин, Д. і В. Католики, Р. і З. Ковальські, В. Прокопець з родиною;
по $ 5.00 — адв. Б. Долішний з родиною, П. Коробайло з родиною, Н. Лужба з родиною, К. і С. Пришляки, П. Піжицький, Б. Роздольський, Л. Сьолковський, О. і Я. Ткачуки, І. Ткачук, К. Фіцик;
по $ 2.00 — Л. Дмитерко, о. д-р М. Комар, Г. Площанський.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої кляси — обезпеченеві поліси на життя; Допомога окаліченим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в анрлійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишіть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСоюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Головної Канцелярії УРСоюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton. Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Р. ГРИЦИНИ
Astro Travel Service

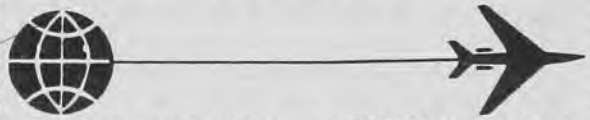

2204 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1117

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східньої Европи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріяльно завірює всі потрібні документи.

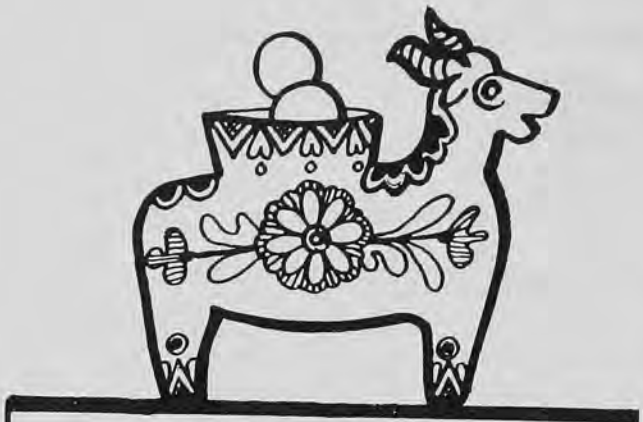

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 28 лютого ц. р.

США:

Замість квітів на могилу св. п. Марка Мацика склали товариші Його батька $87,50 на пресфонд "Юнака" і $87,50 на таборову стипендію ім. Марка, пл. сен. О. Качмарська і Галка Гірняк $10.00, Василь і Лідія Кий $25.00, разом 210.00

Замість квітів на могилу св. п. Оксани Согор-Тарнавської, склали друзі її сина пл. сен. Романа Воронки "Сіроманці", родина і приятелі 110.00

34 Курінь УПЮ-ок ім. 500 Героїнь з Кінґіру, Сіракузи, заробіток з різдвяного базару 100.00

22 Курінь УПЮ-ок ім. Н. Кобринської, Трентон, з нагоди "місяця книжки" 10.00

Пл. сен. д-р Ярослав Ставничий, Ратерфорд 10.00

Пл. юн. Христя і Уляна Клюфас, Сіракузи 5.50

По $2.00

Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт; пл. юн. Адріян Шипилявий, Колюмбія; ст. пл. Марія Леськів, Філядельфія; пл. сен. Володимир Лучкань, Вест Гартфорд 8.00

По $1.00

Пл. юн. Ярко і Лариса Крупи, Морріставн; пл. юн. Юліяна Ратич, Едісон; пл. юн. Арета Ракоча, Коговз, пл. юн. Оленка Шог, Ріджфілд 4.00

США разом **$457.50**

КАНАДА:

В часі похоронів св. п. Софії Самотулки із Ст. Кетерінс, Мами і Бабуні пластунів, переведено збірку на пресфонд пластових журналів, яка принесла $146.00. Розділено на "Готуйсь" $48.00, на "Пл. Шлях" $48.00 і на "Юнака" $50.00

Замість квітів на могилу св. п. пл. сен Івана Панькова, стежа "Чоти Крилатих", Вінніпеґ 30.00

Пл. юн. Адріян і Таня Левицькі, Торонто 9.00

Ст. пл. Люба і пл. юн. Леся Бойко, Едмонтон 6.00

Ст. пл. Петро Срібняк, Вінніпеґ 5.00

Пл. юн. Андрій Чорний, Скарборо 5.00

Пл. юн. Рома Романюк, Торонто 5.00

Пл. юн. Марта, Андрій і Рома Чучмани, Вінніпеґ 3.00

Пл. юн. Ліда і Ігор Кухаришин, Едмонтон 2.00

По $1.00

Пл. юн. Леся Прокопець, Ст. Кетерінс; пл. юн. Оля Ткачук, Ст. Кетерінс 2.00

Канада разом **$117.00**

АНГЛІЯ:

Пл. сен. Пеля Олеськів, Лондон $ 3.40

Усі разом **$577.90**

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Пл. сен. Дарія Завадович, Філядельфія, США, замість квітів на могилу Матері св. п. Розалії з Копків Возної з пожертв приятелів призначила 5 дарункових передплат: для юнака в Канаді, юначки (за 2 роки) в Америці, юнака в Параґваю і юначки в Англії.

2. П. Ліда Вахнянин, Торонто, Канада, для юнака в Параґваю, і для юначок в Дітройті, США.

3. Пл. сен. д-р Е. Барановський, Кіяма, Австралія, для юнака в Аргентіні.

4. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітройті.

5. Інж. Ярослав Цюк, Філядельфія, США, для юнаків в Римі, Італія.

6. П. Ольга Дивнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині.

7. Всеч. о. Ярослав Гайманович, Монтреаль, Канада, для Української Семінарії в Римі, Італія, 5 дарункових передплат.

8. Члени Пл. Станиці в Нью-Гейвен, США, зібрали гроші на 3 дарункові передплати під час Пластової Різдвяної Свічечки, для молоді у Бразілії.

Разом 19 дарункових передплат.

Останнє наше повідомлення було поміщене в "Юнаку" ч. 1/77.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow
Detriot, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092
In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтесь.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!
Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.
4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" У ЧІКАҐО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

"ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО"
можна набути
- в Канаді: у Пластовій кооперативі "ПЛАЙ"

PLY Ltd., 768 Queen St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada.

Друкарня КИЇВ

виконує всякі друкарські роботи.

Друкуємо
- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає
УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Хто з Вас подорожує

✸ літаком ✸ кораблем ✸ поїздом ✸ автобусом

у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюрі
МАРКІЯНА КОГУТА
і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: $1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

"... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку", — каже Олександер Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплачуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новаків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливлюють дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, "молоде перо", ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ